

אלא כד לית ליה דיקריב כשבה. דהוא היפך מהמתניתין דכריתות (כח.), דרבי שמעון אומר דשניהם שקולים.

וכתב כ"ק אדמו"ר מהרמ"י מאוסטרובצה זצ"ל זצ"ל בהסכמתו לספר הנ"ל: והנראה בזה, דהנה הרמב"ם (הל' תמידין ומוספין פ"ט ה"ז) כתב, דשעירת יחיד קודמת לכבשה אע"פ ששניהם חטאת, שהשעירה ראויה לבוא על הכריתות. והיינו על כרת דע"ז, כמו שכתב הכסף משנה (שם), דדעת הרמב"ם לפסוק כהאי תנא דהוריות (יג.) דשעירה קודמת, שכן נתרבתה אצל ע"ז. ובהלכה ט' (שם), כתב דכבשים קודמין לשעירים שכן נתרבו באימורים. ולכאורה הדברים סותרים אהדדי.

ונראה דהרמב"ם מחלק בהקדמת שעירים וכבשים, בין שעירת נקבה מחטאת לשעירים דשאר קרבנות, דבשעירת נקבה דחטאת, דיש בעצמותה החשיבות דבאה על שגגת ע"ז, עדיפא שם חטאת דידה להקדימה להכבשה גם כשבאה על שאר כריתות. מה שאין כן בשעירים דשאר קרבנות דאינם באים עכשיו לכפרת הכריתות, וליכא בגופייהו הך מעלה דכפרה דע"ז, שפיר הכבשים מוקדמים להם מכח מעלתם דנתרבו באימורים.

ופעד לזה מצאתי בדברי הקרית ספר (בהל' תמידין ומוספין שם), שכתב דשעירת יחיד קודם לכבשה, דשעירה ראויה לבוא בשגגת ע"ז וכו'. ואח"כ כתב, וכבשים נמי קודמים לשעירים. הנה הביא שני הדינים יחד והוסיף בהא דכבשים קודמים תיבת "נמי". כנראה שהדגיש בזה דיש לשניהם חשיבות הקדמה זה על זה, והיינו על כרחך כמו שכתבנו, דבשעירת חטאת דיש בעצמותה המעלה דכפרת ע"ז, היא מוקדמת לכבשה, ובשעירים דשאר קרבנות דאין בגופם המעלה דכפרת ע"ז, יש חשיבות הקדמה לכבשים דיש בגופייהו המעלה דנתרבו באימורים.

★ ★

והנה נראה, דכמו בהקרבת החטאת יש דין קדימה לשעירה על כבשה, משום דנתרבה בכפרה דע"ז, כן נמי לגבי הבאת כפרה דחטאת יש מעלת קדימה לשעירה מהאי טעמא. ולכן איתיה שפיר מאמר הזוהר דשעירת עזים בעי לקרבא לכתחילה כהלכתא. דבחטאת גופיה יש דין קדימה לשעירה על כבשה, ודברי הרמב"ם מכוונים למאי דנאמר בזוהר. [שוב

ראיתי בספר חסדי דוד בתוספתא דזבחים (פ"י ד"ה פריס) שכתב בישוב דברי הרמב"ם כמו שכתבתי].

ויבואר בזה דברי רש"י בכריתות (כ"ח.), אהא דאמר רבי שמעון כבשים קודמין את העיזים וכו', תלמוד לומר ואם כבש וגו' לחטאת (ויקרא ד, לב) - מלמד ששניהם שקולים. ופירש"י (ד"ה יכול) האומר הרי עלי עולה ויש לו כבש ועז יביא כבש, תלמוד לומר אם כבש וכו' איזה שירצה יקריב. דתמוה לכאורה, דאמאי מפרש רש"י דיניה דרבי שמעון בחיוב עולה דוקא.

אך לפי מה שכתבנו נכון, דבהבאת חטאת גופיה מודה רבי שמעון דשעירה קודמת משום דיש בגופיה המעלה דמכפרת בע"ז, אלא בעולה הוא דסובר דשניהם שקולים, ויליף מדהקדים הכתוב בחטאת שעירה לכבשה משום מעלה דידיה, לכן אף בשאר קרבנות דלית לשעיר מעלה זו, מכל מקום כיון דגבי חטאת מהני הך דנתרבתה בע"ז להקדימה לכבשה, מהני על כל פנים גבי שאר קרבנות להשוות שעיר לכבש להיות נחות דרגא מדין הקדמה לדיון השתוות, ואתי שפיר עכד"ק. (וע"ש עוד שהאריך ליישב דברי רש"י הנ"ל כאן).

★ ★

במשנה: האב קודם לאם וכו' יבוא מפני שכיבוד האב קודם וכו' מלמד ששניהם שקולים וכו'.

הנה כתיב (שמות ו, כו): הוא אהרן ומשה וגו' וכתב רש"י: יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולים כאחד ע"כ.

וכתב בספר נחלת יעקב יהושע (שם): וקשה לי ממתני' כריתות כ"ח דכבש או עז פעמים שמקדים עז לכבש ופעמים שמקדים כבש לעז ששקולים כאחד, וכן תור ובני יונה, וכן בכיבוד אב ואם פעמים כתיב אמו קודם לאביו ופעמים אביו קודם לאמו לפי ששקולים כאחד, ואמאי אינו מחשב נמי משה ואהרן ששקולים כאחד.

ונראה, דבספר לוית חן הקשה איך נאמר מטעם זה ששקולים הם, א"כ למה לא משתמיט קרא עוד במקום אחר להקדים אהרן למשה, ולא מצינו שהקדים אהרן למשה אלא פעם אחת כאן שדיבר ה' להם להוציא את בני ישראל עי"ש שכתב טעם נכון על ההקדמה כאן.